

Handläggare
Jonas Eliasson
Telefon: 08-50803378

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Remiss av Transpersoner i Sverige - Förslag för stärkt ställning och bättre levnadsvillkor (SOU 2017:92)

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr 110-2038/2017

Förvaltningens förslag till beslut

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens
tjänsteutlåtande som yttrande över remiss av betänkandet

”Transpersoner i Sverige – Förslag för stärkt ställning och bättre
levnadsvillkor”.

Per Kjellander
Stadsdelsdirektör

Jonas Eliasson
Avdelningschef

Sammanfattning

Betänkande av den statliga offentliga utredningen ”Transpersoner i
Sverige - Förslag för stärkt ställning och bättre levnadsvillkor (SOU
2017:92)” har remitterats till Spånga-Tensta stadsdelsnämnd för
yttrande.

I betänkandet redogörs för resultatet av utredningens kartläggning
av transpersoners levnadsvillkor, därtill lämnas ett antal förslag till
åtgärder inom flera områden i syfte att stärka transpersoners
ställning i det svenska samhället. Stadsdelsförvaltningen har i
förslag till yttrande kommenterat de förslag som förvaltningen
bedömer påverkar stadsdelsnämndens verksamhetsområden och
uppdrag

Spånga-Tensta Stadsdelsförvaltning
Kansli och kommunikation

Fagerstagatan 15
Box 4066
163 04 Spånga
Telefon 08-50803378
Växel 08-50803000
jonas.m.eliasson@stockholm.se
stockholm.se

Sammantaget bedömer förvaltningen att dessa förslag är väl
genomarbetade och torde möjliggöra ett stärkande av
levnadsvillkoren för transpersoner.

Bakgrund

Regeringen beslutade 1 december 2016 att tillsätta en särskild utredare som utifrån befintlig kunskap skulle genomföra en bred kartläggning av transpersoners villkor och situation i samhället och föreslå konkreta insatser som bidrar till förbättrade levnadsvillkor och ett tryggare livsutrymme för transpersoner.

Utredningen överlämnade sitt betänkande ”Transpersoner i Sverige – Förslag för stärkt ställning och bättre levnadsvillkor (SOU 2017:92)” till regeringen i november 2017. Utredningen har skickats på remiss till Stockholms stad, som i sin tur har remitterat ärendet till ett antal facknämnder samt Södermalms, Spånga-Tenstas och Skarpnäcks stadsdelsnämnder. Remissvaret ska vara arbetsmarknads- och idrottsroteln tillhanda senast den 20 februari 2018.

Ärendet

Utredningen har haft i uppdrag att undersöka hur transpersoner påverkas av samhällets rådande normuppsättning, identifiera rådande samhällshinder för transpersoners möjligheter att leva i enlighet med sin könsidentitet, samt att vid behov föreslå insatser för att åtgärda eventuella brister.

Utredningens slutsats är bland annat att arbetet för att förbättra transpersoners levnadsvillkor måste stärkas på ett strukturellt plan, med förtydliganden av ansvar och uppdrag till myndigheter

Mot bakgrund av detta lämnar utredningen förslag till ett antal till åtgärder inom flera områden i syfte att stärka transpersoners ställning.

Dessa områden är:

- Transpersoners levnadsvillkor
- Fler perspektiv på transpersoners levnadsvillkor
- Transpersoners psykiska hälsa
- Bemötande inom hälso- och sjukvården samt social omsorg
- Transpersoners fritid
- Transpersoners situation på arbetsmarknaden
- Administrativa problem för personer som ändrat juridiskt kön
- Nytt utfärdande av examensbevis, betyg och annan dokumentation vid ändrat juridiskt kön
- Transpersoner i statistiken

- Den könsbekräftande vården
- Levnadsvillkor för personer med intersexvariation

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningarna för kansli- och kommunikation och avdelningen för analys- och kvalitet. I beredningen så har jämställdhetsperspektivet beaktats.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen har i förslag till yttrande fokuserat på de utav utredningens förslag som förvaltningen bedömer direkt påverkar stadsdelsnämndens verksamhetsområden och uppdrag.

Dessa kommenteras nedan:

Stärkt trans- och intersexperspektiv i arbetet för barns rättigheter

Förslag:

- Barnombudsmannen ges i uppdrag att prata med barn och unga om frågor som rör könsidentitet och om intersexvariationer, utifrån sin metod Unga Direkt. Detta syftar till att öka kunskapen i samhället om hur barns rättigheter enligt barnkonventionen tillgodoses för unga transpersoner och barn och unga med intersexvariation.
- Skolinspektionen ges i uppdrag att utreda transpersoners situation som elever i grundskola och gymnasium.

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen tillstyrker förslagen, men anser att även förskolan borde ingå i skolinspektionens utredningsuppdrag. Även i förskolan finns barn som inte identifierar sig som det kön de har tilldelats vid födelsen. Förskolan möter också vårdnadshavare och andra familjemedlemmar med hbtqi-identitet. Förvaltningen ser det därför att behov av ökad kunskap om transpersoners situation föreligger även inom förskolan.

Tillgängligare toaletter och omklädningsrum

Förslag:

- Regeringen inför ett statsbidrag för stöd till utvecklingsprojekt för transinkluderande miljöer.
- Diskrimineringsombudsmannen ges i uppdrag att, i samarbete med Boverket, ta fram en vägledning för hur transinkluderande omklädningsrum och toaletter kan utformas.

- Alla offentliga aktörer bör skylta enskilda toaletter könsneutralt.

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen tillstyrker förslagen och ser att ett införande av ett särskilt statsbidrag för stöd till utvecklingsprojekt för transinkluderande miljöer skulle möjliggöra riktade insatser inom förvaltningens nuvarande lokalbestånd och vid kommande byggnationer.

Stärkt hbtqi-perspektiv i arbetet för äldres levnadsvillkor*Förslag:*

- Folkhälsomyndigheten ges i uppdrag att ta fram ny kunskap om äldre transpersoners levnadsvillkor och särskilda behov, samt att kartlägga vilka insatser som behövs för att öka äldre transpersoners psykiska välbefinnande.
- Socialstyrelsen ges i uppdrag att ta fram rekommendationer för hur kommuner kan inkludera ett hbtqi-perspektiv, med ett tydligt transperspektiv, i de planer och styrdokument som rör äldreomsorgen.
- Socialstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en handbok för hur verksamheter inom äldre vården kan arbeta med frågor som rör könsidentitet, könsuttryck, sexuell läggning och sexualitet

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen tillstyrker förslagen och noterar att Socialstyrelsen i sitt regleringsbrev för budgetåret 2017 har i uppdrag att ta fram och sprida ett kunskapsstöd för socialtjänsten, i syfte att skapa förutsättningar för ett bättre bemötande av hbtqi-personer. Beroende på hur detta kunskapsstöd är utformat ser förvaltningen även behov av att rekommendationer och handböcker, liknande de som Socialstyrelsen har fått i uppdrag att ta fram för äldreomsorgen, tas fram för andra delar av socialtjänsten.

Stärkt stöd till hbtqi-familjer*Förslag:*

- Socialstyrelsen ges i uppdrag att kartlägga behovet av stödmaterial till familjer där någon eller flera av föräldrarna är transpersoner, samt till familjer med transbarn.
- Regeringen tillsätter en utredning med uppdrag att genomföra en översyn av föräldrabalken i syfte att göra den könsneutral.

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen tillstyrker förslagen. Förvaltningen ser tillskapandet av ett bra och tillgängligt stödmaterial för familjebildningar omkring transpersoner och transbarn som ett välbehövligt initiativ.

Ett sådant material skulle stärka förvaltningens möjlighet att hantera sådana frågeställningar inom ramen för den verksamhet som bedrivs inom t.ex. föräldrarådgivningen.

Ett tillägg i överenskommelsen med SKL

Förslag:

- I överenskommelsen för psykisk hälsa mellan staten och SKL skrivs in att kommunerna i sina länsvisa handlingsplaner ska redogöra för hur de planerar att arbeta med att främja den psykiska hälsan och förebygga psykisk ohälsa hos transpersoner.

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen tillstyrker förslaget. Som utredningen påvisar så är det faktum att en relativt hög andel av transpersoner inte kan leva i enlighet med sin könsidentitet någonting som försämrar den psykiska hälsan för dem. Förvaltningen anser därför att det är av vikt att denna problematik hanteras på en övergripande nivå.

Sammantaget bedömer förvaltningen att utredningens förslag är väl genomarbetade och torde utgöra en grogrund för ett stärkande av levnadsvillkoren för transpersoner i Sverige.

Bilagor

1. Remissbrev.
2. Sammanfattning av Transpersoner i Sverige - Förslag för stärkt ställning och bättre levnadsvillkor SOU 2017:92.